

Kvalitetschefens reviderade instruktion om standard för lämplighetsprövning av offentligt biträde**Beslutande:** Cecilia Borin, kvalitetschef**Närvarande:** Magnus Bengtsson, processägare**Föredragande:** Åsa Evrensel, verksamhetsexpert**Beslut:** Kvalitetschefen beslutar om bifogad revidering av instruktion I-35/2017 om standard för lämplighetsprövning av offentligt biträde.**Förankring:** Beslut publiceras på Verksnätet samt översänds till berörda avdelningar. Information om standarden kommer att publiceras på sidan Offentliga biträden på verksnätet. Handbok i migrationsärenden uppdateras.**Uppföljning:** Operativa chefen ansvarar för att standarden följs. Processägaren för Att behöva skydd ansvarar för uppföljning av standarden.**Vid protokollet**

Richard Larsson, planeringssekreterare

Kopia till

GB-Operativverksamhet

GB-Rättsavdelningen

Standard för lämplighetsprövning av offentligt biträde

Om en standard

- En standard ska förbättra flödet i en process. Den är ett överenskommet arbetssätt som ska leda till effektivare processer och ökad kvalitet i vårt arbete.
- En standard ska följas i sin helhet. I det enskilda ärendet kan det finnas omständigheter som innebär att avsteg från standarden måste göras för att vi ska kunna tillgodose den sökandes legitima behov.

Sammanfattning

Standarden är ett stöd i den lämplighetsbedömning som ska göras vid förordnande av offentligt biträde. Standarden innebär att de personer som vill kunna bli förordnade ex officio (vilket innebär att en myndighet eller domstol ska beakta något på eget initiativ, det vill säga utan att part yrkat eller begärt det) av Migrationsverket ska styrka sina kvalifikationer enligt den kravlista som framgår av denna standard.

Migrationsverket har en central organisation för frågor om offentliga biträden vilken består av en central samordnare och sex regionala kontaktpersoner. Det är denna organisation som ansvarar för den initiala kontrollen av om en person uppfyller standardens uppsatta krav. Registreringar görs i JUDITH vilka överförs till SKAPA för att visa om en kompetensprövning över aktuell person är gjord eller inte. På detta sätt får de som förordnar biträden vägledning genom att en initial lämplighetsbedömning redan är gjord.

Samtliga personer som uppfyller standardens kravlista har samma möjlighet att bli förordnad ex officio som offentligt biträde av Migrationsverket.

Bakgrund och nuläge

I 26 § rättshjälpslagen (1996:1619) regleras att till rättshjälpsbiträde (offentligt biträde) får förordnas en advokat, en biträdande jurist på advokatbyrå eller någon annan som är lämplig för uppdraget. I förarbetena till rättshjälpslagen (prop. 1996/97:9) framgår att höga krav bör ställas på den som förordnas som rättshjälpsbiträde. Har den sökande själv föreslagit någon som är lämplig, ska denne förordnas, om det inte finns särskilda skäl mot det. Lagstiftningen ställer inte några andra formella krav på den som ska förordnas som offentligt biträde än att denne ska vara lämplig.

Justitieombudsmannen (JO) har riktat kritik mot Migrationsverket på grund

av att den preliminärbokning av offentliga biträden som görs med hjälp av Migrationsverkets IT-stöd för administration av uppgifter rörande offentliga biträden (JUDITH) tidigare gynnade vissa grupper av jurister framför andra (beslut den 5 december 2014, dnr 5920-2013).

Migrationsverkets rättsavdelning har, mot bakgrund av JOs kritik, föreslagit att vi ska tillämpa ett tillvägagångssätt som överensstämmer med det system för ex officio förordnanden som Malmö tingsrätt samt tingsrätterna i Stockholm använder sig av. Detta system har JO inte funnit någon anledning att uttala kritik mot (beslut den 19 december 2014, dnr 3586-2013). Rättsavdelningen har även uttalat att Migrationsverket bör ställa samma kravnivå på offentliga biträden som sagda tingsrätter gör. Tillämpat på asylärenden medför detta att kraven för att jurister ska få ett uppdrag som offentligt biträde ex officio skärps.

Lämplighetsbedömningen ska ske i varje enskilt ärende i samband med förordnande. Den förteckning med namn på offentliga biträden som är uppsatta för uppföljning, tillsyn och kontroll som tidigare har använts som ett hjälpmedel vid lämplighetsbedömningen får inte längre användas efter beslut från Rättschefen.

Syfte och mål med standard

Syftet med denna standard är att stödja verksamheten i lämplighetsbedömningen av offentliga biträden. Vidare att tillse att inte missgynna personer som inte är advokater eller biträdande jurister vid advokatfirma men i övrigt uppfyller lämplighetskraven när Migrationsverket förordnar biträde ex officio.

Målet med denna standard är att de som förordnas som offentligt biträde i våra ärenden är lämpliga för uppdraget och att de sökande får bästa möjliga rättsliga bistånd. Vidare att samtliga biträden som finns i JUDITH och som uppfyller uppsatta kriterier ska ha likartade möjligheter att förordnas som offentligt biträde av Migrationsverket.

Målgrupp

Personal som arbetar inom skyddsprocessen med att förordna biträden får ett visst stöd genom att en initial lämplighetsbedömning vid förordnande av offentligt biträde ex officio redan är gjord. En lämplighetsbedömning i det enskilda fallet måste dock alltid göras.

De offentliga biträdena påverkas genom att de som vill kunna bli förordnade ex officio måste styrka sina kvalifikationer enligt kravlista i denna standard.

Den sökande garanteras genom detta att de biträden som förordnas ex officio har en viss erfarenhet genom att möta grundkraven i denna standard. Detta leder förhoppningsvis till bästa möjliga rättsliga bistånd

Införande och förankring

Migrationsverkets centrala organisation för offentliga biträden och dess nätverk sköter den initiala kontrollen av om en person uppfyller de krav som ställs upp i denna standard för att bli förordnad ex officio, en kompetensprövning. Detta dokumenteras genom särskilda registreringar i JUDITH som korrelerar med SKAPA. I samband med att ett förordnande ska ske framgår om aktuell person uppfyller standardens krav. Därigenom får verksamheten stöd genom att en initial lämplighetsprövning av personen redan är gjord.

JUDITH har uppdaterats så att advokater och biträdande jurister vid advokatbyrå inte längre prioriteras vid förordnande, utan samtliga som uppfyller standardens kravlista har likartade möjligheter att bli förordnade ex officio som offentligt biträde av Migrationsverket.

När denna standard uppdateras måste Handboken i migrationsärenden, avsnitt om offentliga biträden, uppdateras. Standarden är publicerad på verksnätet under arbetsvy Asylprövning.

Operativ verksamhet ansvarar för att standarden följs.

Uppföljning av standard

Kvalitetsavdelningen ansvarar för uppföljningen av standarden.

Frågor om standard

Kvalitetsavdelningen, huvudprocess Att behöva skydd kan besvara frågor om denna standard.

Beskrivning av standard

En person som vill kunna bli förordnad som offentligt biträde ex officio av Migrationsverket ska styrka sina kvalifikationer enligt nedanstående punkter samt vara godkänd för F-skatt och ha ansvarsförsäkring.

Personer som inte uppfyller dessa krav ska inte bli förordnade ex officio som offentligt biträde.

De personer som uppfyller nedanstående krav ska ha likvärdiga möjligheter att bli förordnade ex officio av Migrationsverket.

För att bli förordnad ex officio generellt krävs att personen antingen:

*är advokat, eller

*är biträdande jurist på advokatbyrå och är tingsmeriterad eller har arbetat minst ett år på advokatbyrå eller i annan tjänst med erfarenhet inom migrationsrätt, eller

* har svensk juristexamen och inom egen verksamhet eller som anställd har kunskap och erfarenhet av arbete som juridiskt biträde, eller motsvarande erfarenhet inom migrationsrätt, under minst två år.

För att bli förordnad ex officio i ärenden som rör ensamkommande barn

krävs att personen antingen:

*är advokat och har erfarenheter av barnärenden under minst ett år, eller

*är biträdande jurist på advokatbyrå och har erfarenhet av barnärenden under minst ett år, eller

*har svensk juristexamen och inom egen verksamhet eller som anställd har erfarenhet av barnärenden under minst två år.

Det är upp till advokaten/juristen själv att styrka sina kvalifikationer. Om advokaten/juristen bedöms sakna de kvalifikationer som krävs kan han/hon klaga enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer.

Det är Migrationsverkets centrala organisation för offentliga biträden, vilken består av en central samordnare och sex regionala kontaktpersoner, som sköter den initiala kontrollen av om en person uppfyller uppsatta krav i denna standard, en kompetensprövning.

Vid denna kompetensprövning görs registreringar i JUDITH där det framgår om personen uppfyller kriterierna för att bli förordnad ex officio. Dessa registreringar syns i SKAPA när förordnande av offentligt biträde sker. Detta synliggörs under rubriken "Kompetensprövning" där det finns tre rutor som kan vara förbockade. En bock i någon av de två översta rutorna; "Vuxenärenden" och "BUV" visar att personen uppfyller denna standards krav för att förordnas generellt respektive i ärenden som rör barn utan vårdnadshavare. Sista rutan; "Kompetensprövning utförd" visar att det skett en granskning över om personen uppfyller sagda kriterier.

För att personen ska vara godkänd att förordna ex officio krävs att det finns en bock i rutan för "Vuxenärenden" eller "BUV" (eller båda två) samt en bock i rutan "Kompetensprövning utförd".

Om enbart den sista rutan "Kompetensprövning utförd" är förbockad betyder det att en kompetensprövning har utförts men att personen inte uppfyller de kriterier som krävs för att bli förordnad ex officio.

Den som ska förordna ett biträde ex officio ska i första hand förordna det biträde som JUDITH föreslår. En lämplighetsbedömning i det enskilda ärendet ska dock alltid göras i samband med förordnandet. Den som förordnar är således inte bunden av det föreslagna biträdet och kan välja en annan person om denne bedöms vara mer lämplig för ärendet.

Den kompetensprövning som görs ska ses som en initial lämplighetsbedömning men ska inte ersätta den lämplighetsbedömning som måste göras i varje enskilt ärende.

Om den sökande själv föreslagit någon ska denne förordnas om det inte finns särskilda skäl emot det.

Om den sökande har önskemål om ett särskilt biträde som inte finns med i JUDITH ska biträdet hänvisas till Migrationsverkets hemsida för

information om hur denne ska gå tillväga för att anmäla intresse för att bli förordnad av Migrationsverket.

Om en advokat eller biträdande jurist vid advokatbyrå missköter sitt uppdrag som offentligt biträde kan anmälan till advokatsamfundet göras. Vid klagomål mot enskilda biträden ska den centrala organisationen för offentliga biträden kontaktas. Den centrala samordnaren föredrar ärendet för Rättsenheten och det är alltid Rättschefen som beslutar om Migrationsverket ska framföra klagomål gällande ett enskilt biträde till advokatsamfundet.

Bilagor

-